

INLEIDING

Gefeliciteerd met het feit dat uw keuze op een BELL® houtkloofmachine gevallen is.

Lees deze handleiding aandachtig door en als u alle instructies nauwkeurig opvolgt dan zult u uitstekende en verrassende resultaten met uw TURBO 7 behalen.

BELL® kloofmachines zijn ontworpen en vervaardigd met inachtneming van de laatste Europese veiligheidsvoorschriften, waarbij speciaal wordt verwezen naar de standaarden EN 609-1 en CEI EN 60204-1.

De systemen met dubbele handbediening zijn inderdaad ontworpen om de operator te verplichten de machine alleen te activeren in de toegestane zones, waarbij beide handen gebruikt moeten worden, zodat de mogelijkheid om beide armen in de gevarenszone te steken volledig uitgesloten wordt.

Deze houtklover is geproduceerd volgens de normen van de RoHS Richtlijn 2002/95/CE

Lees, alvorens de machine te transporteren, te installeren of te bedienen, deze handleiding in zijn geheel door en schenk speciale aandacht aan de specifieke veiligheidsvoorschriften.

Gebruikers die niet in staat zijn één van de talen waarin deze handleiding is geschreven, te begrijpen, dienen zelf de wederverkoper te vragen om een handleiding in hun eigen taal. De gebruiker dient eveneens te zorgen voor de opleiding van elke andere persoon, die wordt toegelaten tot het gebruik van de machine.

Het op welke wijze dan ook niet nakomen van deze instructies, onjuist gebruik van de machine, buitengewone onderhoudswerkzaamheden die niet uitgevoerd worden door bekwaam, bevoegd personeel, verwijdering van gegevensplaatjes of aangebrachte merktekens van welk type dan ook, het verwijderen van of knoeien aan de beschermkasten en veiligheidsmechanismen van de machine of welke andere actie dan ook die niet uitdrukkelijk is toegelaten en die afbreuk kan doen aan de actieve en passieve veiligheidssystemen van de machine, zal de fabrikant ontheffen van alle en elke aansprakelijkheid en kan ernstige verwonding en schade tot gevolg hebben.

Indien aan de machine wordt geknoeid, op welke wijze dan ook, door onbevoegd personeel, zal de garantie automatisch komen te vervallen. Deze handleiding behoort bij de machine en moet deze vergezellen zelfs als deze eigendom van een ander wordt.

1 - BESCHRIJVING VAN DE MACHINE

TURBO 7 is een horizontale, draagbare houtkloofmachine die met een elektromotor uitgerust is.

De verschillende onderdelen van de machine zijn afgebeeld op fig. 1, pag.2.

- 1 - Kloofmes
- 2 - Olietank
- 3 - Wielen voor kleine verplaatsingen
- 4 - Elektromotor
- 5 - Knop om de motor te starten
- 6 - Steun
- 7 - Hendel van het hydraulische bedieningssysteem
- 8 - Houtblokaandrukbalk
- 9 - Blok ondersteuning
- 10 - Hefhendel

1.1 - Gebruikte symbolen

Standaard grafische symbolen worden op alle machines gebruikt om de volledige veiligheid van alle delen van de kloofmachine te verzekeren. Lees de hieronder volgende informatie aandachtig door, aangezien deze symbolen zeer belangrijk zijn.

De gebruiker is verplicht deze handleiding geheel door te lezen alvorens de machine in gebruik te nemen.

Het dragen van veiligheidsschoeisel is verplicht ter bescherming tegen het risico van vallende houtblokken.

Het dragen van werkhandschoenen is verplicht ter bescherming tegen spaanders en splinters welke tijdens het kloven kunnen ontstaan.

Om de ogen bescherming te bieden tegen de spaanders die tijdens het kloven kunnen wegspringen is het verplicht een geschikte veiligheidsbril te dragen.

De kloofmachine mag slechts door een persoon tegelijk worden gebruikt.

Het is niet toegestaan zich te bevinden binnen de risicozone van de machine m.u.v. de gebruiker zelf. Binnen een straal van 5 meter rondom de machine mogen zich geen personen of dieren bevinden.

Het lozen van afgewerkte olie in het milieu is verboden. De olie moet worden opgeruimd volgens de heersende wetgeving in het land waar deze verrichting wordt uitgevoerd.

Gevaar voor snijwonden in of verbrijzeling van de hand: raak nooit gevaarlijke gebieden aan, terwijl het kloofmes in beweging is.

Waarschuwing: pas altijd op de beweging van de houtblokaandrukbalk.

Waarschuwing: verwijder een houtblok dat vastzit in het kloofmes, nooit met uw handen.

Waarschuwing: voordat u de in deze handleiding beschreven onderhoudswerkzaamheden gaat verrichten moet u eerst de stekker uit het stopcontact halen.

Waarschuwing: spanning zoals aangeduid op de kenplaat

De machines die voorzien zijn van elektrische apparatuur mogen niet afgedankt worden als gemengde afval, maar d.m.v. een gescheiden afvalinzameling afgeleverd worden aan de goedgekeurde inzamelingspunten en vergunde verwerkers.

Regeling van de snelheid door middel van de bedieningshendel: in de eerste stand, ongeveer halverwege de slag, werkt de machine sneller, maar levert de machine minder vermogen, als u de hendel doordrukt totdat hij niet meer verder kan, dan werkt de machine langzamer, maar klooft de machine het hout op vol vermogen.

Startknop van de houtkloofmachine

2 - TECHNISCHE GEGEVENS

Lengte (mm)	~ 1070
Breedte (mm)	~ 300
Hoogte (mm)	~ 530
Gewicht (Kg)	~ 65
Max. kracht (ton)	~ 7
Max. grootte houtblok (mm)	~ 520
Totaal volume hydrauliekolie (L.)	~ 6
Energiebron	230V 50Hz enkelfasig
Opgenomen vermogen	~ 10 A
Afgegeven vermogen	2 pk - 1,5 KW
Gemiddeld geluidsniveau	<= 71 dB(A)/1m. U hoeft geen gehoorbescherming te dragen

Op figuur 3 op pag. 2 staan de maximale afmetingen van de houtkloofmachine.

2.1 - Afmetingen van het houtblok dat gekloofd moet worden

Op figuur 2 op pag. 2 zijn de maximale afmetingen van het houtblok dat gekloofd moet worden aangegeven.

De diameter van het blok geldt als richtlijn: het kloven van een klein blok kan bijvoorbeeld moeizaam gaan als er veel noesten inzitten of als de nerven bijzonder kronkelig zijn.

2.2 - Aanbevolen oliën

We bevelen de volgende oliën aan voor gebruik in het hydraulische systeem:

SHELL TELLUS T22

ARAL VITAM GF22

BP ENERGOL HCP22

TEXACO RANDO HDZ 22/32

MOBIL DTE11 of gelijkwaardig

GEbruik GEEN oliën van een andere kwaliteit.

3 - VEILIGHEID

De in dit hoofdstuk verschaft informatie is erg belangrijk voor de veiligheid. De mogelijke gevaren die zijn verbonden aan het gebruik van de machine, worden beschreven en er worden instructies gegeven voor het juiste gebruik van de machine om verwondingen of schade te vermijden.

WAARSCHUWING: de BELL-kloofmachine, model TURBO 7, is ontworpen en vervaardigd voor het kloven van houtblokken waarvan de maten zijn aanbevolen (fig.2, pag.2).

Gebruik van de machine voor welk ander doel dan ook zal worden beschouwd als onjuist en de fabrikant zal niet aansprakelijk zijn voor welke verwonding of schade dan ook die kan worden toegeschreven aan het onjuiste gebruik van de machine.

Het is verplicht het bedieningssysteem van de machine met beide handen te gebruiken, zonder andere noodoplossingen te hanteren en zonder de bedieningsorganen eigenmachtig te wijzigen.

Als de machine in werking is, moeten mensen en dieren op een afstand van ten minste 5 meter van de machine worden gehouden. Om een optimaal en veilig gebruik van de machine te kunnen maken zou deze op een ondergrond gebruikt moeten worden, op een hoogte tussen 60 en 75 cm.

PROBEER NOOIT IETS TE VERANDEREN AAN DE BESCHERMINGSMIDDELEN VAN DE KLOOFMACHINE OF DE MACHINE TE BEDIENEN ZONDER DEZE. ALS DE INSTRUCTIES IN DIT HOOFDSTUK NIET WORDEN OPGEVOLGD KAN DIT ERNSTIGE VERWONDINGEN AAN PERSONEN OF SCHADE AAN DINGEN EN DE MACHINE TOT GEVOLG HEBBEN.

3.1 - Algemene veiligheidsvoorschriften

- **De kloofmachine mag slechts door een persoon tegelijk worden gebruikt.**
- **Gebruik de machine nooit buiten wanneer het regent of sneeuwt.**
- Het is niet toegestaan de machine in gebruik te nemen zonder de handleiding vooraf te hebben doorgelezen en de veiligheidsvoorschriften in acht te nemen.
- De machine mag alleen worden gebruikt door volwassenen. Gebruik van de kloofmachine door personen tussen 16 en 18 jaar ten behoeve van opleidingsdoeleinden moet onder toezicht staan van een volwassene die bevoegd is de machine te gebruiken.
- Draag nooit loshangende kleding welke door de machine kan worden gegrepen. Aanbevolen is het dragen van nauwsluitende en gesloten kleding.
- De werkzone moet vrij van voorwerpen zijn die de volledige bewegingsvrijheid van de operator kunnen belemmeren. Het eventuele werkvlak waarop de kloofmachine geplaatst zou kunnen worden moet goed genivelleerd zijn, om te voorkomen dat de machine tijdens het gebruik kan omvallen.
- Houd het vlak waarop het houtblok rust (9 in afb.1) vrij van afval en controleer of de werkzone van de operator leeg blijft en geen houtblokken, spaanders, zaagsel, enz. bevat.
- Controleer of het te kloven hout vrij is van spijkers en ijzerdraad welke tijdens het werken kunnen wegspringen of de machine kunnen beschadigen. De uiteinden van de houtblokken dienen haaks en vlak te zijn terwijl zijtakken vlak langs de blokken dienen te zijn verwijderd.
- Probeer nooit houtblokken te kloven die groter zijn dan die aangegeven in figuur 2. Dit zou gevaarlijk kunnen zijn en kan de machine beschadigen.
- Kloof de houtblokken slechts in de nerfrichting, tracht nooit dwarsgeplaatste blokken te kloven, dit is gevaarlijk en kan de machine beschadigen.
- Tracht nooit meerdere blokken tegelijk te kloven, de blokken kunnen wegspringen en u verwonden.
- Wanneer de blokken tijdens het kloven dreigen weg te glijden dienen de werkzaamheden te worden gestaakt en dient het blok 90 graad te worden gedraaid.
- Tracht nooit blokken onder een bewegend kloofmes te plaatsen, het gevaar van letsel is niet denkbeeldig.
- Houd uw handen uit de buurt van barsten en spleten in de blokken, deze kunnen zich sluiten en u ernstig verwonden.
- Forceer het kloofmes niet door het houtblok op het bovenste gedeelte (fig.9, pag.3) te drukken, omdat het kloofmes hierdoor kan breken of de kolom hierdoor beschadigd kan worden. Leg het blok altijd op de steunen.
- Laat de kloofmachine nooit onbeheerd achter in draaiende toestand. Zelfs wanneer u de machine gedurende een korte periode wilt verlaten dient deze uitgeschakeld te worden zodat per ongeluk opstarten niet mogelijk is.
- De kloofmachine mag niet worden gebruikt door personen die onder invloed verkeren van alcohol, drugs, medicijnen of wanneer men oververmoeid is.
- Roep nooit de hulp in van andere personen om vastgelopen blokken te verwijderen.
- Gebruik de elektrische kloofmachines nooit in een omgeving waarin gas, benzinedamp of andere brandbare dampen of gassen aanwezig zijn.
- Controleer of de elektrische installatie die de machine van stroom voorziet geschikt is. Controleer de spanning, de netfrequentie en het afgegeven vermogen (vergelijk het plaatje op de machine met de gegevens in deze handleiding). De houtkloofmachine moet aangesloten zijn op een installatie met een geschikte differentiële herstelzekerings, die aan de normen voldoet, en tevens dient een geschikte aardinstallatie aanwezig te zijn.
- Gebruik kabels met een doorsnede van 2,5 mm². Werk niet met loshangende en onvoldoende geïsoleerde verbindingen. De aansluitingen moeten worden gemaakt met beschermend materiaal, dat geschikt is voor gebruik buitenshuis. **Het gebruik van overmatig lange verlengsnoeren, of die een ongeschikte doorsnede hebben, kan een spanningsval veroorzaken waardoor de motor zijn vermogen niet ten volle kan ontwikkelen.**
- Maak de kast met de drukknoppen op de motor nooit open. Indien nodig moet u zich tot uw elektricien wenden.
- Verzekert u ervan, dat de machine en de kabel nooit in contact komen met water.
- Behandel de aansluitkabel met zorg en tracht nooit de machine te verplaatsen door aan de kabel te trekken. Trek evenmin aan de kabel om de stekker uit de machine of het stopcontact te verwijderen. Houd de kabel uit de buurt van hoge temperaturen, olie en scherpe voorwerpen.
- Laat de machine nooit onbeheerd achter als de stekker in het stopcontact zit. Als u de machine niet gebruikt moet u altijd de stekker uit het stopcontact halen en dit geldt met name als u er onderhouds-werkzaamheden aan moet verrichten.
- Gebruik geen alcohol, benzine of oplosmiddelen voor het reinigen van de machine. De leesbaarheid van de veiligheidsinformatie, die op de machine aangebracht is, zou daardoor op onherroepelijke wijze verslechteren.

4 - HET IN GEBRUIK NEMEN VAN EEN NIEUWE MACHINE

De rubbertjes in de gaten onder de poten plaatsen zoals afgebeeld op afb. 4 pag. 2.

De houtkloofmachine wordt in naleving van de EN 609-1-norm aangedreven door een dubbele handbediening. Eén hand wordt gebruikt voor het indrukken van de knop voor de activering van de motor (1 in afb.6, pag.3), terwijl de andere de hendel van de hydraulische besturing activeert (2 in afb.6).

Gebruik de kloofmachine nooit, als deze niet helemaal in orde is of een onderhoudsbeurt nodig heeft. Controleer, alvorens met het werk te beginnen, of alle veiligheidsinrichtingen goed functioneren (hendel en startknop).

In de achterkant van de machine zit een ontluchtingsschroef die u ongeveer 3 à 4 slagen los moet draaien als u de kloofmachine gebruikt (afb. 5, pag. 3). Als u de kloofmachine moet verplaatsen moet u de schroef vastdraaien om te voorkomen dat er olie lekt.

4.1 - Verlichting

De gehele werkruimte van de kloofmachine moet worden verlicht om perfect zicht te garanderen, wanneer met de machine gewerkt wordt en gedurende onderhoud en afstelling. Zelfs wanneer buitenshuis gewerkt wordt, moet er voldoende licht zijn om veilig te werken. Werken op tijden, wanneer onvoldoende licht ertoe kan leiden, dat het zicht op de machine en haar onderdelen slecht is (schemering, nacht), is verboden.

5 - GEBRUIK

- Sluit de elektrische kloofmachine op het voedingsnet aan.
- Laat de stroomkabel niet boven de houtblokaandrukbalk of in de buurt van het kloofmes lopen of houd de kabel in ieder geval uit de buurt van plaatsen waar de kabel beschadigd zou kunnen worden of kan breken.
- Plaats het houtblok op de kolom zoals in fig.6, pag.3. De stuen (fig.1, pag.2) voorkomen dat het blok van de kolom afrolt en zorgen ervoor dat het blok midden voor de kloofwig ligt. Zorg ervoor dat het blok sabiel ligt.
- Druk met uw rechterhand de startknop van de elektromotor (1) **HELEMAAL** in en druk de bedieningshendel (2) met uw linkerhand helemaal in zoals afgebeeld op fig. 6: de houtblokaandrukbalk zal dan gaan functioneren en het houtblok splijten. Met de bedieningshendel is het mogelijk om de werksnelheid en het werkvermogen in te stellen om de machine zo goed mogelijk op het type hout dat u wilt kloven af te stemmen; indien het hout zacht is dan moet u de hendel ongeveer halverwege de slag duwen; de houtblokduwer zal sneller werken, ondanks het feit dat hij met een lagere duwkracht werkt. Als het hout dat u wilt kloven bijzonder hard of droog is dan moet u de hendel doorduwen totdat hij niet meer verder kan; de houtblokduwer zal dan langzamer werken maar op vol vermogen zodat u meer mogelijkheden heeft om het harde hout te kloven. De snelheid kan ook tijdens het kloven van het hout veranderd worden door de hendel simpelweg omhoog of omlaag te bewegen.
LET OP: de knop moet tot het einde worden ingedrukt om te voorkomen dat de inwendige contacten doorbranden.
- Herhaal de handeling met de verkregen stukken, zodat het houtblok in verscheidene delen wordt gekloofd.
- **Forceer de kloofmachine nooit langer dan enkele seconden, door de cilinder onder druk te houden of door een houtblok te kloven dat te hard is. Hierdoor wordt de onder druk staande olie namelijk oververhit en kan de machine beschadigd worden. In dat geval is het beter om het werk te staken en het houtblok 90° te draaien om te zien of het blok in een andere stand wel gekloofd kan worden. Als het dan nog niet lukt betekent dit dat het blok te hard is voor de capaciteit van de machine en dat u het beter niet kunt bewerken, om de machine niet te beschadigen.**
- Na afloop van het werk moet u de stekker van de machine uit het stopcontact halen. Dit mag u nooit doen door aan de kabel te trekken. Pak de stekker goed vast en haal de stekker uit het stopcontact.
- Wanneer u de machine niet gebruikt bewaart u hem dan in een ruimte die bescherming biedt tegen de weersomstandigheden.
- Gebruik de handgreep (10 in afb. 1, pag. 2) voor het uitvoeren van korte verplaatsingen van de machine.
- Controleer voor het transport (bv. het laden op een voertuig) of alle delen van de machine volledig afgekoeld zijn, of de ontluchtingsschroef vastgedraaid is en of de machine in de horizontale positie staat.

6 - DAGELIJKS ONDERHOUD

Dit hoofdstuk beschrijft het dagelijkse onderhoud, dat wil zeggen werkzaamheden uitgevoerd door de gebruiker aan de TURBO 7-kloofmachine om deze in voor het werk perfecte toestand te houden en daardoor bedrijfszeker voor continu gebruik voor lange tijd. Alle dagelijkse onderhoudswerkzaamheden moeten worden uitgevoerd met afgezette machine en in het geval van kloofmachines met elektromotor met losgekoppelde stroomkabel.

Elke andere onderhoudshandeling die niet speciaal aan de orde gekomen is in deze handleiding, mag alleen worden uitgevoerd door bevoegd personeel, zodat er geen gevaarlijke situaties kunnen ontstaan, waarop de gebruiker niet is voorbereid. In het geval waarin buitengewoon onderhoud of vervanging van onderdelen niet wordt uitgevoerd door bevoegd personeel, zal de garantie onmiddellijk komen te vervallen en zal de fabrikant zijn ontlast van elke aansprakelijkheid voor verwonding van personen of dieren of voor schade.

6.1 - Hoe de hydrauliekolie te ververset

De hydraulische olie moet iedere 400 bedrijfsuren worden vervangen door nieuwe olie van het op pag.13 aangegeven type. Ga voor het ververset van de olie als volgt te werk.

- Vergewis u ervan dat de houtblokaandrukbal van de machine volledig ingetrokken is.
- Draai de dop die op fig. 7/A op pag. 3 afgebeeld is los en haal deze er helemaal van af.
- Zet een bak onder de kloofmachine die 8 liter olie kan bevatten; kantel de machine vervolgens om alle olie die in de machine zit eruit te laten lopen (fig. 7/B).
- Kantel de machine naar de andere kant (fig. 7/C) en giet 6 liter olie van één van de oliesoorten die op pag.13 vermeld staan in de machine.
- Maak de peilstok schoon en steek deze in de machine (fig.7/D) om te controleren of het oliepeil zich tussen de beide inkepingen op de peilstok bevindt.
- Maak de dop en de afdichtring grondig schoon en draai de dop er weer goed vast op maar doe dit voorzichtig om de schroefdraad van de dop niet te breken.

WAARSCHUWING:

ZET DE OLIE NOOIT BIJ HET GEWONE HUISVUIL! AFGEWERKTE OLIE MOET WORDEN OPGERUIMD VOLGENS DE GELDENDE VOORSCHRIFTEN IN HET LAND WAAR DE MACHINE WORDT GEBRUIKT.

6.2 - Hydraulische olie bijvullen

Controleer het oliepeil van tijd tot tijd. Het oliepeil moet zich tussen de beide inkepingen op de peilstok van de oliedop bevinden (fig.7/D). Als het oliepeil lager is dan moet u olie bijvullen waarbij u één van de oliesoorten die op pag.13 staan vermeld moet gebruiken.

6.3 - Aanscherpen van het kloofmes

Na lange perioden van gebruik en als dat nodig is, moet het kloofmes van de kloofmachine aangescherpt worden door gebruik te maken van een fijngetande vijl, waarbij ervoor gezorgd moet worden, dat alle bramen of gedeukte delen van het metaal worden verwijderd.

7 - HET OPSPOREN EN OPLOSSEN VAN FOUTEN

7.1 - Het verwijderen van een vastgelopen blok

- Laat beide bedieningselementen los: dan zal de houtblokaandrukbal volledig ingetrokken worden.
- Plaats een wigvormig blok onder het vastgelopen blok en bedien de machine waardoor de wig zich onder het vaste blok begeeft (fig.8, pag.3).
- Herhaal dit met een groter blok totdat het vaste blok geheel los is.

WAARSCHUWING:

- **ROEP NOOIT DE HULP IN VAN ANDERE PERSONEN OM VASTGELOPEN BLOKKEN TE VERWIJDEREN.**
- **PROBEER HET HOUTBLOK NIET LOS TE KRIJGEN DOOR ER MET GEREEDSCHAP OP TE SLAAN EN DE ONDERKANT VAN HET HOUTBLOK TEGEN TE HOUDEN OMDAT DIT TOT BREUK VAN HET MOTORBLOK KAN LEIDEN (fig.10, pag.3).**
- **NEEM ALLE VEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VAN HOOFSTUK 3 OP PAG.14 IN ACHT WANNER BOVENSTAANDE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD.**

DE FABRIKANT IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR VERWONDINGEN OF SCHADE WELKE ONTSTAAN DOOR ONJUIST GEBRUIK OF HET NIET IN ACHT NEMEN VAN VEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN.

7.2 - Het opsporen en oplossen van storingen

Problemen die zich kunnen voordoen bij gebruik van de kloofmachine en aanbevolen remedies worden gegeven in de onderstaande tabel. Als er werkzaamheden worden uitgevoerd door onbevoegd personeel, zal de garantie onmiddellijk komen te vervallen en zal de fabrikant worden ontheven van elke aansprakelijkheid voor verwonding van personen en dieren en voor schade.

Probleem	Vermoedelijke oorzaak	Remedie
Houtblok wil niet splijten.	Onjuiste plaatsing van het houtblok Houtblok gaat toegestane afmetingen te boven of houtblok is te hard met het oog op de capaciteit van de machine. Kloofmes snijdt niet. Olielek Hydraulische druk te laag	Verander de positie van het houtblok ten opzichte van het kloofmes. Probeer er een klein deel af te snijden of gebruik andere middelen om de afmeting van het houtblok te verkleinen. Maakt het kloofmes scherp, controleer op bramen of kerven, vijl indien noodzakelijk bij. Bepaal de plaats van het lek door gebruik te maken van een stuk karton of hout. Neem contact op met uw dealer. Neem contact op met uw dealer.
Stang gaat schokkerig of met sterke trillingen vooruit.	Lucht in het circuit	Controleer oliepeil. Vul bij indien noodzakelijk.
Olielek bij de stang of andere externe punten	Tank lekt Afdichtringen versleten	Controleer of de ontluchtings-schroef aangedraaid is voordat u de machine verplaatst (fig.5, pag.3). Neem contact op met uw dealer.

SLOOP EN VERWERKING VAN DE MACHINE

Bij de sloop van de machine moeten alle veiligheidsnormen in acht genomen worden om schade aan personen, dieren en omgeving te vermijden.

Alle onderdelen van de machine moeten gesloopt en verwerkt worden volgens de wetten die van kracht zijn in het land waar de sloop plaats vindt.

Bijzondere aandacht moet besteed worden aan de verwerking van de hydraulische afgewerkte olie en de elektrische apparatuur. Geen van beiden mogen in de omgeving worden ontdaan, daar ze in hoge mate vervuילend zijn, maar moeten verwerkt worden volgens de wetsvoorschriften.

De machines voorzien van elektrische apparatuur mogen niet afgedankt worden als gemengde afval, maar d.m.v. een gescheiden afvalinzameling afgeleverd worden aan de goedgekeurde inzamelingspunten.

De producent is geëngageerd in de afvalverwerking (AEEA) d.m.v. aanmelding bij de daarvoor bestemde verwerkingsconsortia.

Een verwerking die niet overeenstemt met de hierboven beschreven voorschriften is door de wet strafbaar.